Această ediţie se distribuie gratuit

ORLAT info

PUBLICAȚIE DE INFORMAȚIE LOCALĂ FONDATĂ DE PRIMĂRIA ŞI CONSILIUL LOCAL ORLAT şi editată cu sprijinul ziarului TRIBUNA

Anul VIII ■ Nr. 76 ■ 2016

Atenţie unde depozitaţi deşeurile!

Pentru că suntem la începutul primăverii, iar la Orlat există bunul obicei ca oamenii să facă lucrări de curăţenie atât pentru înfrumuseţarea gospodăriilor cât şi a spaţiilor din faţa casei, conducerea Primăriei lansează un apel pentru ca locuitorii să contribuie la imaginea frumoasă a localităţii. Astfel, orlăţenii sunt rugaţi să nu depoziteze deşeuri vegetale sau de altă natură pe domeniul public sau pe drumurile de hotar, să îşi amenajeze spaţiile din faţa locuinţelor. Reprezentanţii administraţiei locale atrag atenţia că orice abatere de la regulile privind depozitarea deşeurilor în locurile nepermise de pe domeniul public va fi sancţionată conform hotărârii Consiliului Local Orlat. Primarul Aurel Gâţă spune că „Orlăţenii au dat dovadă de-a lungul anilor că sunt oameni gospodari, drept dovadă am obţinut şi o diplomă la concursul celor mai frumoase şi curate comune din judeţ. Oamenii au înţeles că imaginea comunei este o carte de vizită şi s-au străduit să confere un aspect îngrijit domeniului public. Eventualele abateri de la aceste norme de civilizaţie nu reprezintă o situaţie generală, ci doar mici derapaje, pe care le vom sancţiona dacă va fi nevoie, conform legii.”

S-au reluat lucrările la Biserica din centrul comunei

Lucrările la Biserica cu hramul „Sfântul Gheorghe” din centrul comunei Orlat au fost reluate şi se desfăşoară conform graficului, iar autorităţile locale îşi doresc ca lăcaşul de cult să fie funcţional de Sfintele Sărbători de Paşti, astfel încât enoriaşii să poată participa la slujba de Înviere în noua biserică. În prezent se lucrează la încălzirea centrală şi la pardoseală. Lucrările se desfăşoară bine datorită efortului financiar al Primăriei comunei Orlat şi al celor care au dorit să contribuie la realizarea acestei biserici. Odată finalizate lucrările de amenajare a instalaţiei de încălzire centrală şi cele pentru pardoseală, se doreşte ca slujbele de Sfintele Paşti din acest an să poată fi oficiate aici, la Biserica cu hramul „Sfântului Gheorghe” din centrul comunei. Chiar dacă lucrările la noul lăcaş de cult nu vor fi terminate în întregime, spaţiul ar putea să îi aducă la un loc pe unii dintre enoriaşii din Orlat peste două luni. Investiţiile vor continua conform graficului şi după acest moment, amenajarea bisericii fiind o lucrare de mari proporţii, care necesită o perioadă lungă de execuţie.

În fiecare an, în luna martie, atenţia tuturor se îndreaptă spre mame, soţii, bunici, prietene, într-un cuvânt, către doamnele şi domnişoarele din jurul nostru. Femeile reprezintă nu doar sensul existenţei acestei lumi, ci şi cantitatea de frumos şi echilibru fără de care viaţa nu ar avea farmec. Doresc să adresez în numele meu şi al aparatului administrativ local cele mai sincere gânduri de preţuire pentru doamnele şi domnişoarele din Orlat. Vă doresc multă sănătate, bucurii şi fie ca întreaga viaţă să vă fie o veşnică primăvară. Îmi doresc totodată ca societatea românească să acorde femeii locul şi încrederea pe care le merită din plin. La mulţi ani!

Primar, Aurel Gâţă

rosu galben albastru negru

ORLAT info

Biblioteca, o punte de legătură între generaţii

“Omul bun dăruieşte o carte şi cel ce o primeşte va găsi eternitatea în paginile ei.”

În sec. al XV- lea Renaşterea iar mai târziu reforma religioasă au sporit nevoia de carte, iar invenţia tiparului cu litere nobile (datorată lui Johanes Gutemberg) venea să faciliteze tipărirea de cărţi. Deşi preţul cărţilor tipărite era deosebit de mare numărul tirajelor era în creştere având o influenţă deosebită asupra vieţii sociale. De mai mute ori cartea a fost invinuită de marile schimbări politice şi religioase. În sec. al XV- lea interesul pentru carte se manifesta în deosebi la preoţii care sunt intemeietorii bibliotecilor bisericeşti şi păstorii unor valori inestimabile.

Odată cu mărirea numărului de cărţi începe să apară timid procesul de alfabetizare în rândul laicilor în prima fază cu şcoli în jurul bisericilor a căror dascăli erau preoţi. Costul mare al cărţilor făcea inaccesibilă achiziţionarea de carte de către omul de rând. De aceea la şcolile ţărăneşti de pe lângă biserici elevii foloseau 1-2 cărţi.

Deşi nu ne place să recunoaştem în sec. XXI trecutul se întoarce la noi, preţul ridicat al cărţilor face inaccesibilă achiziţionarea lor. Bibliotecile lipsite de fonduri supravieţuiesc datorită unor oameni iubitori de carte.

Astăzi trăim cu impresia că totul se petrece prea repede, că timpul modern nu ne aparţine, iar viitorul şi mai nesigur ne obligă să adunăm valorile culturale şi să le ţinem în viaţă pentru generaţiile ce vor veni.

În epoca noastră, a unei civilizaţii atât de avansate semnalarea unui individ în viaţa de toate zilele nu se face după situaţia materială, nici după prezenţa fizică, ci prin cultura generală care dă valoare individului. Atunci oare de ce lăsăm cartea şi implicit biblioteca undeva în umbră şi nu o etalăm cu mândrie ca pe un lucru sfânt purtător de tradiţie, istorie şi trăiri omeneşti?

Modernul îşi are şi el locul în timp, modernul de astăzi este istoria de mâine, un patrimoniu cultural e punct de plecare pentru generaţiile viitoare. Cartea este modul unic de prezentare a trecutului peste care nu se poate aşterne chipul negru al uitării.

Biblioteca este un templu al generaţiilor trecute, este izvorul de apă vie, hrana de suflet pentru noi şi pentru cei ce vor veni.

Nu este prea târziu să acordăm cărţii locul ce i se cuvine, să punem mână de la mână să refacem patrimoniul cultural al cărţii, să atragem oameni de suflet care apreciază cartea ca mijloc de informare şi valoare spirituală.

Mulţumim pe această cale domnului TAŞDELEN HAMIT

pentru donaţia de carte acordată Bibliotecii Comunale Orlat.

Ultimile achiziţii (donaţii) 23 volume beletristice:

1. H.C. ANDERSEN - “Poveşti”- Ed. Cartex
2. DANIEL DEFOE - “Robinson Crusoe”- Ed. Cartex
3. MARK TWAIN - “Aventurile lui Tom Sawyer” - Ed. Cartex
4. KARL MAY- “Testamentul Incaşului” - Ed. Cartex
5. L.FRANK BAUM – “Vrăjitorul din Oz”- Ed. Cartex
6. LEON BERGER – “Trădare la Kremlin”- Ed. Orizonturi
7. GRAZIA DELEDADA – “Iedera” – Ed. Orizonturi
8. LOUIS BROMFILD – “Lotus Amar” – Ed. Orizonturi
9. JAMES PATERSON – “Bufonul” – Ed. Orizonturi
10. MADELEINE BRENT – “Piatra Capricornului” – Ed. Orizonturi

Important pentru rentierii agricoli

Agenţia de Plăţi şi Intervenţie pentru Agricultură (APIA) informează că în perioada 01 martie - 31 august 2016 (în zilele lucrătoare) rentierii agricoli trebuie să se prezinte, personal ori prin mandatar/curator/tutore, la oricare Centru judeţean al APIA, respectiv al Municipiului Bucureşti, pentru obţinerea vizei aferente anului 2016, a carnetelor de rentier agricol.

Pentru vizarea carnetului de rentier agricol, solicitantul (rentierul personal ori prin mandatar/curator/tutore), trebuie să semneze o declaraţie pentru obţinerea vizei anuale, conform anexei care face parte integrantă din prezentele norme metodologice, însoţită de următoarele documente, pe baza cărora persoana desemnată de către Centrul judeţean al APIA, respectiv al Municipiului Bucureşti, va verifica conformitatea documentelor originale cu copiile existente la dosar şi în cazul persoanelor pensionate pe caz de boală va certifica copiile depuse ale deciziilor de la comisia de expertiză medicală:

1) carnetul de rentier agricol;
2) actul de identitate al solicitantului;
3) decizia de la comisia de expertiză medicală - pentru solicitanţii pensionaţi pe caz de boală, în original. Decizia de la comisia de expertiză medicală se depune în copie;
4) procură notarială autentificată/curatelă/hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă din care să reiasă că solicitantul este tutore legal al rentierului agricol, în original, numai pentru cazurile în care solicitarea vizării carnetului de rentier agricol este făcută de un reprezentant legal;
5) contractul/contractele de arendare încheiat/încheiate până la data de 30 septembrie 2011, cu respectarea prevederilor Legii arendării nr. 16/1994*), cu modificările şi completările ulterioare, sau încheiat/încheiate după data de 1 octombrie 2011, cu respectarea prevederilor Codului civil.*) Legea nr. 16/1994 a fost abrogată prin art. 230 lit. r) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409 din 10 iunie 2011.
6) extras de cont pe numele rentierului agricol, deschis la oricare bancă de pe teritoriul României, în lei. (extrasul se depune opţional)

În cazul în care se constată că datele declarate de solicitanţi nu corespund realităţii, dreptul de a primi rentă viageră agricolă se suspendă până la data completării dosarului conform prevederilor legale în vigoare.

Solicitanţii prezintă la oricare Centru judeţean al APIA, respectiv al Municipiului Bucureşti, documentele menţionate mai sus, în original, pe baza cărora angajatul APIA va certifica copiile depuse. După certificare, originalele vor fi restituite solicitanţilor.

Plata rentei viagere agricole, conform prevederilor art. 6 alin. 1 şi alin. 2, din Legea 247/2005 Titlul XI, se efectuează într-o singură rată anuală, până la data de 30 noiembrie a anului următor celui pentru care aceasta este datorată, prin raportarea la cursul mediu de schimb valutar calculat de Banca Naţională a României din anul pentru care aceasta se datorează, prin mandat poştal sau virament bancar.

Renta viageră agricolă încetează la data decesului rentierului. În cazul decesului rentierului, renta datorată acestuia în anul 2015 poate fi încasată de moştenitorii săi, cu condiţia respectării prevederilor art.7 din Legea 247/2005 Titlu XI, doar dacă, până la 31 august 2016, moştenitorii vor depune la oricare Centru judeţean al APIA, respectiv al Municipiului Bucureşti, carnetul de rentier al defunctului (obligatoriu), certificatul de deces (original şi copie), actul de succesiune (certificat de moştenitor sau certificat de calitate de moştenitor, certificat de legatar, hotărâre judecătorească de succesiune investită cu formula “definitivă şi irevocabilă” (original şi copie), B.I/C.I./paşaport al moştenitorului (original şi copie), împuternicire/declaraţie notarială din care să reiasă acordul celorlalţi moştenitori privind solicitarea şi încasarea rentei viagere agricole datorată rentierului (original), precum şi un extras de cont pe numele solicitantului.

SERVICIUL RELAŢII CU PUBLICUL ŞI COMUNICARE

ANUNŢ

Direcţia Generală de Asistenţă şi Protecţia Copilului Sibiu derulează campania ‘’Şi tu poţi să adopţi’’- o campanile de informare adresată persoanelor care doresc să adopte un copil (mai mulţi copii). Campania doreşte să vină în ajutorarea persoanelor/familiilor care îşi doresc un copil/copii aducând informaţii legale şi reale referitoare la adopţie. Toţi cei interesaţi de această campanie sunt aşteptaţi în data de 10.03.2016, ora 12:00, la sediul Primăriei Orlat, sala de consiliu, unde este programată întâlnirea cu specialiştii din cadrul Serviciului adopţii al DGASPC Sibiu.

Din activitatea Consiliului Local Orlat:

Minutele şedinţelor publice adoptate în perioada decembrie 2015- februarie 2016

Nr. HCL/data adoptării	Titlul hotărârii	Nr de voturi adoptate	Obiecţii secretar
59/17.12.2015	rectificarea bugetului localpe trimestrul IV anul 2015	10	-
60/17.12.2015	prelungirea valabilităţii Planului Urbanistic General al Comunei Orlat şi a Regulamentului Local de Urbanism aferent	10	-
61/17.12.2015	aprobarea realizării demersurilor necesare în vederea îndeplinirii obiectivului de investiţie nouă„Modernizare reţele străzi în localitatea Orlat, comuna Orlat, judeţul Sibiu”	10	-
62/17.12.2015	aprobarea planului de acţiuni de interes local pentru repartizarea orelor de muncă pentru beneficiarii de ajutor social	10	-
63/17.12.2015	stabilirea tarifelor de bază, lunare, pe metru pătrat, la chiriile pentru spaţiile cu altă destinaţie decât aceea de locuinţă, din fondul locativ la dispoziţia autorităţii locale pentru anul 2016	10	-
1/08.01.2016	alegerea preşedintelui de şedinţă	9	-
2/08.01.2016	acoperirea definitivă din excedentul bugetului local a deficitului secţiunii de dezvoltare	9	-
4/28.01.2016	aprobarea execuţiei bugetare pentru anul 2015 pentru Regia Publică Locală Ocolul Silvic Cindrel RA	11	-
5/28.01.2016	aprobarea bugetului de venituri şi cheltuieli pentru Regia Publică Locală Ocolul Silvic Cindrel RA pe anul 2016	11	-
6/28.01.2016	aprobarea volumului şi destinaţiei masei lemnoase pe picior ce urmează a se recolta în anul 2016 din fondul forestier propriu al Comunei Orlat prin Regia Publică Locală Ocolul Silvic Cindrel RA	11	-
7/28.01.2016	stabilirea preţului de vânzare pentru populaţie a masei lemnoase fasonate la drum auto ce urmează a se recolta în anul 2016 din fondul forestier propriu al Comunei Orlat prin Regia Publică Locală Ocolul Silvic Cindrel RA	11	-
8/28.01.2016	includerea unei suprafeţe de păşune împădurită proprietatea Comunei Orlat judeţul Sibiu în fondul forestier proprietatea publică a Comunei Orlat judeţul Sibiu	11	-
9/28.01.2016	aprobarea bugetului local al Comunei Orlat pe anul 2016	11	
10/28.01.2016	aprobarea cotizaţiei Comunei Orlat membră ADI ECO Sibiu pentru anul 2016	11	

rosu galben albastru negru

Notă: Începând cu acest număr al ziarului ORLAT-Info publicăm, în integralitate, prima monografie a comunei Orlat scrisă şi tipărită în anul 1895 de către învăţătorul-dirigent (directorul şcolii) Romul Simu.

MONOGRAFIA COMUNEI ORLAT

SCRISĂ DE Romul Simu
ÎNVĂŢĂTOR ÎN ORLAT

Lucrare premiată cu premiul I., de 25 de coroane, la concursul publicat de tinerimea română din Sibiu pentru monografiile comunelor comitatului Sibiiu
Retipărire din „FOAIA POPORULUI“ SIBIU
INSTITUT TIPOGRAFIC, T. LIVIU ALBINI 1895

În toamna anului 1894, un grup de tineri români din Sibiu, anume dnii: T.L. Albini, Emil Borcia, Liviu Brote, Il. Banciu, I.Doleanu, Ilie Dopp, A. Dordea, I. Grecu, G. Moldovan, I. Moţa, I. Russu-Şirianu, I. Stoica, Vict. Tordăşianu, E. Verzariu şi I. Ursu de Margine, - au luat între sine hotărârea să publice un concurs cu premii monografiile economice ale comunelor din comitatul Sibiiu, contribuind cu toţii pentru coperirea premiilor. S-a publicat concursul în «Tribuna» (numărul 131 din anul 1894) şi «Foaia Poporului» (nr.40 din 1894), urmarea căruia a fost, că s'au pregătit monografiile economice a treisprezece comune din comitatul Sibiiu.

Iar la ruga tinerilor de mai sus, domnii profesori de la seminarul din Sibiiu, Dr. D. P. Barcianu şi Dumitru Comşa, închişi în vremea asta în Vaţ pentru «Memorand», au avut bunătatea a primi, ca Domnia lor să recensioneze lucrările sosite, designând pe cele de premiat. Părerii date de dînşii s'a potrivit apoi tinerimea sibiiană la votarea premiilor.

Rezultatul acestui concurs e şi monografia de faţă.

Asupra acestei lucrări, juriul examinator din Vaţ, domnii profesori Dr. D.P. Barcianu şi Demetriu Comşa, au adus următoarea judecată:

„Lucrarea e făcută după o bună împărţire, cu multă diligenţă, şi lăudabil zel. Şi limba şi stilul sunt, cu puţine excepţii, destul de bine netezite. Este, dintre lucrările examinate, cea mai bine succeasă !“

urmare din numărul trecut

22. Negoţul

Cu neguţătoria încă nu s-au ocupat oamenii noştri pân acum. De abia în anii din urmă au început a-şi deschide ochii şi a mai face cîte ceva. În această privinţă încă am putc învăţa dela cei câţiva locuitori de altă naţie din loc, care şi-au dat şi-şi dau copiii nu numai la meserii, dar şi la negoţ.

În comuna noastră sunt în timpul de faţă 10 bolte şi 4 cârciume. Din acestea 7 sunt româneşti şi 3 ale locuitorilor de alte naţii. Două cârciume sunt în mîna a doi Saşi şi 2 sunt româneşti. Asemenea şi cea dela vama Duşilor, împreunată şi cu alte articole de negoţ, afară de beutură. Boltele, fireşte sunt mici şi provăzute numai cu lucrurile cele mai trebuincioase locuitorilor comunei. Oamenii din alte comune nu mai cumpără marfă de aici.

Pe la 1880 erau numai 4 bolte. Mai înainte şi mai puţine.

Boltaşii noştri din Orlat, afară de unul, nu s'au pregătit în toată forma pentru negoţ.

Până erau mai puţine bolte, le mergea boltaşilor mai bine. Astăzi însă, împărţindu-se câştigul în atâtea părţi nu mai poate fi vorba de îmbogăţire. Atîta că economul se mulţumeşte câştigând pe lângă economie şi numai câteva zeci, în loc de sute de florini, cum se câştiga mai nainte vreme.

Cârciumarii străini trăesc sigur din venitul cârcimei. Ai noştri se ocupă şi cu economia.

Doi neguţători români pregătiţi în regulă sunt în România. Azi la negoţ n'avem dat din comună nici un copil.

23. Cărturarii

Din Orlat au eşit mulţi cărturari, unii chiar numai cu învăţăturile din şcoala de aici. Între aceştia, cam de 50 de ani încoace, se numără: 4 căpitani, 3 locotenenţi, 3 sublocotenenţi, 1 doctor în medicină, 4 preoţi, 3 notari comunali, 1 magistru postal, 2 şefi de gară în România, 2 silvicultori, 1 pedagog de Viena, 1 oficial la tribunal, 1 oficial la vamă, 3 învăţători; apoi mulţi alţi scriitori prin deosebitele cancelarii.

Fireşte că până la desfiinţarea graniţei toţi Orlăţenii, mai mult ori mai puţin învăţaţi, trebuiau să servească comunei şi regimentului. De atunci încoace cărturarii s-au împrăştiat, fiecare unde a putut apuca şi unde i-a fost soartea.

Fiindcă învăţătura şi-au primit-o de tineri în limba nemţească, au avut şi au şi acum, îndeosebi bătrânii graniţeri, o dragoste fără margini către limba nemţească, cu care mulţi din ei s-au fericit.

Dar pe lângă toată asprimea militară, care se observa în şcoală pe lângă pedepsele cele grele şi multe în timp de mai 100 de ani, germanisarea n'a avut în comună nici un resultat.

Această împregiurare poate servi şi astăzi de învăţătură multora în multe privinţe. O limbă nu se poate înlocui cu alta nici în sute de ani. Focul fecioresc al dragostei de limba dulce a mamei în marea mulţime a unei comune nu se stinge nici-odată. Vânturile potrivnice, cel puţin, îi dau nutremânt ca el să arză cu mai multă putere.

Şcoala din comună, fiind şi acum destul de bună, copiii se pregătesc, încât pot intra de-a dreptul în gimnasiu sau şcoale reale, au intrat chiar şi în preparandie în aceşti ani. Dar, durere! foarte puţini părinţi de aici îşi dau copiii la şcoale mai înalte. Azi de abia sunt doi: unul la gimnasiu şi altul în reale; pe când ar trebui şi ar putea să fie măcar 10.

În timpul graniţei le era uşor Orlăţenilor a-şi creşte copiii, pentru că cu învăţătura din şcoala de aici puteau să devină: căpitani, învăţători şi altfel de cărturari. Prin urmare atunci se creşteau mai fără nici o cheltuială copiii. Azi însă s-au schimbat împregiurările. Cu învăţăturile dintr-o şcoală poporală (dela sate), fie ea cât de bună, şi fie ea săsească, ungurească, sau altcum, nu mai e cu putinţă a ajunge tineretul nostru în slujbe, ci trebuie să mai înveţe la oraş, cel puţin 7-10 şi mai mulţi ani. Iar această învăţătură se face cu multe jertfe dela părinţi întru buna creştere a fiilor lor.

Cetitori sunt în timpul de faţă cel puţin 800.

Bătrânii cetiau cărţi de rugăciuni, călindare ş.a., la unii am văzut biblia cea mare şi istoria lui Petru Maior ş.a.; foi însă nu.

Cei mai tineri cetesc: gazete, călindare, de care au mulţi, apoi cărţi de rugăciuni şi scrieri populare, spre pildă: Robinson, scrieri de a le lui Pan, cărţi de legi ş.a.

Foi vin în comună de toate 21. Din aceste 15 exemplare din «Foaia Poporului». Celelalte foi sunt cetite numai de inteligenţă.

De un timp încoace au început a împrumuta şi din biblioteca şcolară cărţi de cetit. Această bibliotecă constă din 191 de opuri în 250 de tomuri.

24. Portul

Portul în comuna noastră este destul de românesc şi totodată frumos.

Bărbaţii poartă pălării cu fundul rotund, nu mari, nici mici, cu care le stă foarte bine. Iarna poartă căciuli negre, potrivite. Cămeşile, pe care de altcum ajung până la genunchi, prin mijlocirea şerparului de pele, lat cam de 5 degete, nu se lasă mai jos ca jumătate locul între şold şi genunchi. Se poartă peptare înfundate şi frumos chindisite; peste ele mânecare (recăle) de pănură sură, de casă. Dumineca şi în sărbători mânecare vinete din postav de târg; toate aceste potrivite bine după trup. Cioarecii, vara de pânză, iarna de pănură, au o croeală cum se cade. Se încalţă cu opinci, în sărbători şi Dumineci cei mai mulţi cu papuci şi călţuni. Obelele de lână se ţes anume. Femeile şi fetele poartă pe cap cârpe de târg de felurite colori, adesea foarte scumpe: unele chiar şi de mătase. În Dumineci şi sărbători femeile se învelesc cu vălitoarea cea albă, care le şede bine. Vara poartă peste cârpă şi pălării de paie, o formă frumoasă. Iia e de jolj, frumos cusută, cu betelă şi ciupag. Poalele sunt de bumbac. Peptarul femeesc încă e înfundat şi frumos chindisit. Recălul e făcut din postav de târg. De tot puţine sunt acele femei, cari mai poartă recăle, făcute din pănură de casă. Şurţul e negru, făcut din lână şi se pregăteşte acasă, adesea din păr de târg. Crătinţa e roşie cu alesături de felurite culori. Atât şurţul cât şi crătinţele se dau la oraş pentru a le glănţui (lustrui, blăni).

Dintre toate comunele dimpregiur singur în Orlat şi Gurarîului se poartă crătinţe roşii, altcum destul de frumoase; în celelalte comune sunt curat negre.

Femeile şi fetele poartă ştrimfi (ciorapi), din bumbac şi lână. Foarte puţine mai umblă încălţate cu opinci, şi numai în zile de lucru. În Dumineci şi sărbători umblă aproape numai cu papuci şi cisme. Femeile încă poartă cojoace. Bobauăle, saricile şi cojoacele păcurăreşti (cu lână întoarsă în afară) sunt mai rari; ceste din urmă le mai poartă numai ciobanii.

După-cum povestesc bătrânii, înainte de aceasta cu 50-60 de ani era în multe privinţe altcum. Nu era atunci atîta fală între oameni ca azi şi hainele aproape toate se gătiau la casă şi din material de casă. Nu se pomeniau atunci cămeşi, ii, poale şi ismene de jolj ori de bumbac; ci toate se pregătiau din cânepă şi mai rar din in. Nu era vorba de mânecare de casă, atât pentru bărbaţi, cât şi pentru femei. Vara purtau femeile şi mânecare de pânză. Nu se pomeniau atunci cârpele (năfrămile, păsturile) de târg. Fetele purtau cârpă albă de uncot, cea mai scumpă cu 40 cr., pe când acum se ridică preţul unei cârpe şi până la 5 şi chiar şi până la 10 florini (cele de metasă).La joc mergeau cu capul gol. Femeile umblau numai învelite cu velitoarea cea albă. Acum numai la zile mari se învelesc şi numai unele.

Şurţele şi cărtrinţele erau numai de casă şi neglănţuite. La crătinţe nu făceau alesături.

Atunci nu era vorba de păpuci, călţuni ori cisme; opincile erau unica încălţăminte atât a bărbaţilor, cât şi a femeilor.

Nici ciorapii nu se pomeniau. Azi însă nu e casă, în care să nu se folosească şi de aceştia. E drept, că de când e clasă de fetiţe, învăţătoarea propunând şi lucrul de mână (din 1878), aproape tot satul ştie a face ciorapi.

De un timp încoace femeile au început a da cămeşile, poalele ş.a. să le coase cu maşina de cusut. De aceste sunt mai multe în comună (4-5) dar nu ale Românilor, ci ale femeilor de alte naţii. Ce bine ar fi să se deprindă fetiţele în şcoală cu maşina de cusut, ca să putem trage şi noi folos din această descoperire de mare preţ.

Prin urmare fala creşte şi noi tot mai mult răzimăm în străini. De înmulţit ne înmulţim, venitele se împuţinează, iar datinile de tot felul, dări şi aruncuri, devin tot mai mari din an în an.Deci numai către bine nu mergem!

Şi încă un rău mare! De un an doi încoace, am băgat de seamă, că la 5-10 copile mai mici din comună, unele chiar în vârstă de şcoală, li-a făcut mamele rochiuţe. Aşa se începe orice rău. Din acest mic început se poate cu timpul corci portul femeesc atît de frumos şi românesc în Orlat. De aceea, să ne ferim de rochii şi să rămânem la drăgălaşa crătinţă.

25. Obiceiuri şi datini

Ţin a fi la loc să pomenesc şi unele din nenumăratele obiceiuri din comună, care sunt legate de anumite zile, apoi de naştere, de cununie, de moarte ş.a.

La Crăciun, mai demult, junii făceau turcă, iar copii umblau la colindat şi de-a bună-seara. Azi junii joacă la unii oameni, unde cred că vor căpăta cinste mai bună, un fel de joc călueresc, fiind împodobiţi cu pene de tîrg în pălărie, cu ciucuri şi sdrâncănele (zurgalaie) la picioare. La ceilalţi oameni cântă «Naşterea ta Christoase». Mai demult petrecerea junilor ţinea şi câte o săptămână. Acum numai 3 zile.

E datina să nu doarmă oamenii în noaptea de Crăciun, că vor auzi cocoşii cântând în cer.

Încă de prin post se văd oamenii umblând după un butuc, care-l pun pe foc în noaptea de Crăciun, ca să ţină până la ziuă.

La Anul-Nou. În ajun se vrăjeşte, punându-se sub teiere: cărbune, pâne, sare, pepene, inel ş.a. şi după-cum ridică fata, aşa-i va fi ursîtul: negru, avut, beutor, colţat, se va cununa în dulce ş.a.

În dimineaţa de Sânt-Vasiiu (Anul-Nou) înainte cu 50 de ani mergeau fetiţele pe la case şi ziceau „Bună dimineaţa lui S.Vasiiu“. Şi li-se împărţia poame.

În Dumineca Lăsatului de carne şi ceea a Lăsatului de brânză, copiii opăiţează pe dealuri pentru a arde carnea.

În Dumineca Lăsatului de brânză trebue să fie femeile gata cu torsul.

În Sâmbăta cea dintâi din post totdeauna se duce colivă la biserică, grâu fert.

Atunci se tund copiii, mânzii şi viţeii ca să le crească părul frumos. Atunci se prind copiii veri şi fetiţele văruţe, cum şi fraţi de cruce.

La Paşti se pune ferul plugului sub pragul uşii, unde stă 3 zile; meşterii pun foarfecile şi calcă pe ele pentru a fi spor.

În Ajunul S.George se pune frunză de fag la ferestrile caselor, grajdurilor şi la poartă contra strigoilor. Tot atunci păzesc după comori.

În ziua de S.George beau vin.

La Arminden se punea mai nainte la case arminden, adecă o prăjină lungă adusă atunci din pădure.

La Ispas se încingeau cu leuştean şi băteau vacile cu leuştean, ca să nu le strice strigoile.

Marţia, care e la mijloc între Paşti şi Rusalii, se numeşte «Marţia dintre tunuri» şi se prăsnueşte cu nelucrare; asta ajută în contra trăsnitului.

În joile dintre Paşti şi Rusalii femeile nu bat cu maiul, ca să nu bată gheaţa.

La Rusalii se dau cupe (ulcele), colăcel şi la toartă se pune cununiţă pentru sufletele morţilor.

La Vărtolomei se învîrtoşează grâul, atunci nu se lucră, că se zice: «Grâul are şi el o sărbătoare şi atunci încă să lucri?»

La Sânzuiene se fac cununi de sânzuiene şi se aruncă pe casă. atunci se şi udă oamenii.

Păliia (în 19 Iulie) încă o sărbează cu nelucrare, pentrucă ce te poate păli în acea zi, nu te poate nici-odată.

S.Ilie poartă trăsnetele. În această zi se tem mai mult de vreme tare.

La Ziua Crucii pe nemâncat se culeg prune, că-s mai bune de descântat şi de bubă rea, cum şi de durere de măsele.

La Arhangheli merg finii la nănaşi cu colac.

Trei zile înainte de lăsarea postului şi trei în postul Crăciunului sunt «Filipii». Se leagă foarfecile, ca să fie grădinile cu gurile încleştate când vin la vite.

La Ignat nu e bine să lucre omul, cui i-se fac atunci haine, acela se junghie în cuţite.

Vineri seara nu se toarce, nici pâne nu se face în acea zi.

Peţitul şi nunta – cu vornicul, cu fraţii de mire, cu surorile de mireasă, cu huţele, cu oprirea la poarta miresei, cu cântarea acesteia, îmbrăcarea ei în haină albă când merge la cununie şi cu vălul (logedul) pe faţă, apoi îmbrăcarea unei rochii negre şi a doua zi învălitul, iar pentru cel mort ţinerea luminei; banul ce i-se pune în mână, umblarea celor din casă cu capul descoperit şi alte nenumărate, sunt tot atâtea obiceiuri, care se observează şi aici ca pretutindenea.

Aceste sunt unele din multele obiceiuri ale poporului din această comună. Când s'ar scrie toate, ar eşi de bună-seamă o carte mărişoară. Unele însă chiar şi din cele scrise aici nu se mai observă ca înaintevreme, ci numai de unii.

26. Credinţe deşerte

Credinţele şi obiceiurile poporului din această comună, fiind ca pretutindenea foarte multe, voiu înşira numai câteva din ele. Dar trebue să mărturisesc, aceste sunt strâns legate de firea Românului şi formează pentru el o sfântă dogmă, uneori mai sfântă de cât cea a religiunei creştine.

Descântatul, căutarea norocului, facerea pe întors, credinţa în ursită ş.a. va mai trece multă apă pe Orlăţel, până vor perde, măcar încâtva, din puterea lor cea mare.

Unele din ele sunt foarte păgubitoare şi potrivnice învăţăturilor religiunii noastre creştineşti, iar altele fiind luate ca regule de purtare, pentru scutire de boale şi primejdii, nu se pot socoti de cât bune. Iată dar vr'o câteva credinţe:

Fata mare să nu mânce din poală nici pe uliţă, că-şi mâncă norocul. Să nu mânce de pe mestecător, că nu se mai mărită. Să nu mânce doţ de pâne că-şi capătă bărbat guşat, urât. Să nu mânce torcând, că-şi mâncă sporul.

Când merge mireasa la cununie, se lasă descopciată şi descinsă la iie, ca să poruncească ea bărbatului şi ca să nască lesne.

Când ies din biserică să nu se bage cumva cineva printre mire şi mireasă, că apoi nu vor trăi laolaltă.

Pentru cei căsătoriţi, ca să se aibă bine, se face cocă din cop de făină, cernută de 9 ori prin dosul sîtei, frământată cu ouă de porumb şi mâncată împreună, apoi se face traiul bun între ei.

Când femeia e grea să nu pună vre-o legătură pe după cap, ca să o dapene, că copilul are să fie cu buricul după cap.

Să nu dee cu piciorul în mâţă sau în câne, că face copilul păros.

Să nu dee în acea stare apă la nime, să nu desculţe pe nime, să nu-i treacă nime pe dinainte, să nu svîrli cu floare în ea, să nu-şi pună floare în brâu, să nu sufle în cuptorul de pâne, să nu-şi înoade pletele, să nu se uite la nici un lucru urât cu mirare, să nu mânce din măr început, să nu fure ş.a., ş.a., la care, la toate se spun şi causele.

Când se necăjeşte femeia să nască: se pune pe masă, ca u cot de pânză nouă, pe ea un blid de făină de grâu cernută, un caer de lână, un zecer şi sare. Aceste se ţin 3 zile pe masă. Când se împlinesc 3 zile, se vede pe făină forma pisternicului. În timpul de 3 zile umblă ursitorile şi dacă nu găsesc acest dar, ursesc ca nimic să n'aibă în viaţă cel născut.

Pentru noul născut: de clanţa uşii să se acaţe strămătură roşie, ca acesta să nu se spurce.

Mama să se spele pe mâni după ce a scăldat pe copil şi apoi să-i dee ţîţă, să nu-i facă dintâiu cămeşe din pânză nouă, să nu-l copere cu cârpa din cap, să nu pună troaca de scaldă cu gura la vale, să nu-i dee ţîţă cu mânile de aluat, să nu-i bată hainele cu maiul până la un an, să nu arunce scalda dacă înseară, să nu scoată cârpele afară în cele dintâiu 8 săptămâni, să nu se uite femeia la soare în 6 săptămâni, când ese mama afară să pună pe copil ceva fer, când îl duce la botez să'i pună pâne şi sare, faşa copilului să aibă totdeauna legate la ea 3 fire de aiu, 3 de tămâie, 3 de grâu de primăvară, 3 de sare, 3 de sfărmituri de pâne ş.a. de 9 feluri (şi din casa copilului) ca apoi nu se deoache, să nu apună soarele în hainele copilului ş.a.m.d.

Când vede că copilul mic e deoacheat îl linge de 3 ori pe frunte şi zice: fugi deochiu ferbinte că te-ajunge abor de părinte! Dela mine ai născut, dela min' să-ţi fie leacul! ş.a., ş.a.

Să nu dai aluatul că-ţi mor stupii, - să nu dai foc că-ţi fug stupii, după asfinţirea soarelui să nu dai nimic din casă când merg oamenii la târg, vitele au să treacă peste troaca porcilor sau peste o faţă de masă, că apoi se vând curând.

Când se duc femei la mort se descopcie ca să nască lesne; dela omul mort, care a strâns avere, dacă nu i-se va tăia o sghiţă de păr şi să se pună la grindă, se împrăştie averea.

Când pleacă feciorul la asentare se întorc toate vasele din casă, ca să nu fie asentat.

Cine e pe munte în ziua de Paşti şi nu are prilegiu a lua paşti, ia un mugur în gură şi e ca-şi-când ar lua paşti.

Aş putea înmulţi cu miile credinţele de tot felul, câte sunt prefăcute în natura locuitorilor de aici. Dar cred că ajung deocamdată şi atâtea, ca o întregire a acestei monografii.

urmare în numărul viitor

Pagină realizată de col. (r) Ioan Părean

Eventualele greşeli de redactare aparţin editorului şi tipografiei.

rosu galben albastru negru

Atenţie la incendiile de vegetaţie uscată!

De la începutul anului până în prezent, pompierii au intervenit de 16 ori pentru stingerea unor incendii de vegetaţie uscată, resturi menajere sau alte deşeuri.

În fiecare an, cu precădere în zilele de iarnă în care temperaturile sunt mai ridicate, pompierii sunt solicitaţi să intervină în nenumărate situaţii pentru stingerea incendiilor de vegetaţie uscată scăpate de sub control.

Pompierii le reamintesc cetăţenilor că distrugerea prin ardere a vegetaţiei uscate, a deşeurilor şi resturilor menajere se efectuează cu respectarea prevederilor legale în vigoare, ce se referă la obligativitatea obţinerii acceptului Agenţiei de Protecţie a Mediului şi informarea în prealabil a Serviciului Voluntar pentru Situaţii de Urgenţă în cazul arderii miriştilor, stufului sau vegetaţiei ierboase, respectiv interzicerea folosirii focului deschis pe teritoriul ariilor naturale protejate.

Arderea resturilor vegetale, gunoaielor, deşeurilor şi a altor materiale combustibile se face în locuri special amenajate ori pe terenuri pregătite, cu luarea măsurilor ce se impun pentru împiedicarea propagării focului la vecinătăţi, asigurându-se supravegherea permanentă a arderii, precum şi stingerea jarului după terminarea activităţii.

Nerespectarea acestor prevederi constituie contravenţii la normele de apărare împotriva incendiilor şi se sancţionează cu amendă de la 1.000 lei la 2.500 lei.

ASOCIAŢIA GAL MĂRGINIMEA SIBIULUI

Prezentarea Asociaţiei GAL Mărginimea Sibiului

Misiune, scop, obiective

Scop: dezvoltarea durabilă a teritoriului Mărginimea Sibiului cu implicarea actorilor privaţi şi publici, prin acţiuni care să permit în special păstrarea identităţii multiculturale, valorificarea resurselor natural şi antropice precum şi promovarea unei agriculture ecologice

Obiective

- Elaborarea şi implementarea unor proiecte de dezvoltare locale şi zonale, în scopul obţinerii unor surse de finanţare
- Dezvoltarea agrozootehniei în sensul valorificării superioare a terenului cu protejarea simultană a mediului înconjurător
- Protejarea mediului de afaceri care se suprapune scopului asociaţiei
- Conservarea obiceiurilor şi tradiţiilor locale, a monumentelor istorice, religioase şi de artă, a caselor memoriale, cetăţilor, biserici fortificate, crearea unei reţele agroturistice în zona Mărginimea Sibiului
- Gestionarea şi exploatarea raţională şi durabilă a resurselor locale
- Conservarea biodiversităţii, protecţia apelor şi ecosistemelor acvatice, a atmosferei, a solului precum şi a aşezărilor locale
- Elaborarea, actualizarea şi implementarea Strategiei de Dezovoltare a Zonei Mărginimea Sibiului
- Inventarierea resurselor economice, financiare şi umane care să contribuie la realizarea scopului propus
- Căutarea de parteneri în ţară şi străinătate, colaborarea cu organe şi organisme similare sau complementare, analiza conecţiunilor posibile pliate pe scopul fundamental al asocoaţiei
- Promovarea unor proiecte de dezvoltare locală şi zonală în localităţile din Mărginimea Sibiului în următoarele domenii: industrie, agricultură, cultură, social, tineret, mediu, ş.a.

ANUNŢ IMPORTANT!!!

Toţi cei interesaţi de DEZVOLTAREA LOCALITĂŢII ŞI DE FONDURI EUROPENE sunt aşteptaţi în data de 1.03.2016, ora 12:00, la sediul Primăriei Orlat, sala de consiliu, unde este programată întâlnirea cu REPREZENTANŢI AI ASOCIAŢIEI GAL MĂRGINIMEA SIBIULUI.

Procedura de acordare a tichetelor sociale din cadrul programului "Fiecare Copil în Grădiniţă"

Guvernul a aprobat normele de aplicare a Legii 248/2015 privind stimularea participării în învăţământul preşcolar a copiilor provenind din familii defavorizate. Potrivit acestora, tichetele sociale acordate în baza programului "Fiecare Copil în Grădiniţă" vor putea fi utilizate numai pentru achiziţionarea de produse alimentare, de igienă, de îmbrăcămite şi/sau rechizite. Legea promovează prezenţa la grădiniţă a copiilor între 3 şi 6 ani, prin acordarea unui stimulent financiar sub forma unui tichet social de 50 de lei lunar. Stimulentul se acordă familiilor cu mai puţin de 284 de lei venituri lunare pe membru de familie.

Acordarea tichetelor sociale este strict condiţionată de prezenţa regulată a copiilor la grădiniţă. Normele de aplicare precizează că totalul absenţelor motivate permise se calculează pe baza unui algoritm în care învoirile personale (maxim trei) şi scutirile medicale nu pot depaşi 50% din numărul total de zile de grădiniţă din luna respectivă.

Copiii eligibili pentru acest program sunt identificaţi de asistenţii sociali din primării, pe baza unui dosar social care trebuie să conţină cererea, conform anexei 1 din H.G. 15/2016 pentru aprobarea normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii 248/2015 şi a procedurii de acordare a tichetelor sociale pentru grădinişă, declaraţie pe propria răspundere, însoţite de acte doveditoare privind componenţa familiei, veniturile acesteia şi înscrierea/frecventarea activităţilor organizate de grădiniţă.

Cererea şi declaraţia pe propria răspundere se întocmesc de reprezentantul familiei, respectiv de reprezentantul legal al copilului.

Veniturile realizate de membrii familiei se dovedesc, după caz, cu adreverinţă eliberată de angajator, de organele fiscale sau de alte autorităţi competente.

Stimulentul acordat sub formă de tichet social este acordat pentru perioada septembrie- iunie, iar copii care vor fi eligibili vor primi lunar tichetul social de 50 de lei. Tichetul se acordă începând cu luna în care preşcolarul a îndeplinit criteriile de frecvenţă.

Mecanismul de acordare a tichetului nu ia în calcul ajutorul social, alocaţia de sustinere a familiei, alocaţia pentru copii, bursele sau subvenţiile agricole.

Tichetelor vor fi distribuite de primării, conform formularului de prezente completat de educatori.

DOCUMENTE NECESARE PENTRU ELIBERAREA ACTULUI DE IDENTITATE LA : EXPIRAREA TERMENULUI DE VALABILITATE, MODIFICAREA DATELOR DE STARE CIVILĂ, ANULAREA DOCUMENTULUI

- cererea pentru eliberarea actului de identitate;
- actul de identitate şi cartea de alegător, dacă este cazul;
- certificatul de naştere şi certificatul de căsătorie, dacă este cazul, original şi copie;
- hotărârea de divorţ, definitivă şi irevocabilă, după caz, original şi copie;
- certificatul de deces al soţului/soţiei decedat/decedate, în cazul soţului supravieţuitor, original şi copie;
- certificatele de naştere ale copiilor cu vârsta mai mică de 14 ani, original şi copie;
- documentul cu care se face dovada adresei de domiciliu şi, după caz, cel cu care se face dovada adresei de reşedinţă, original şi copie;
- chitanţa reprezentând contravaloarea cărţii de identitate;
- timbru fiscal sau chitanţa reprezentând contravaloarea taxei extrajudiciare de timbru.

În cazul modificării numelui şi/sau prenumelui titularului, prenumelui părinţilor, a datei ori a locului de naştere, se prezintă şi hotărârea judecătorească rămasă definitivă şi irevocabilă sau, după caz, actul administrativ în baza căruia s-au modificat datele de stare civilă.

Dumnezeu să-i odihnească în pace!

✞ PĂRĂU IOAN	18.05.1951	28.01.2016
✞ CINEZAN IOAN	12.04.1950	04.02.2016
✞ TĂBAN PETRU	17.11.1941	05.02.2016
✞ RODEAN IOAN	29.01.1961	27.02.2016

Primăria Comunei Orlat transmite familiilor îndoliate, sincere condoleanţe!

Primăria Comunei Orlat urează casă de piatră următorilor cetăţeni căsătoriţi:

POPA DUMITRU ŞI CHELCIOIU ANGELA-CERASELA 26.02.2016

Primăria Comunei Orlat urează bun-venit noilor născuţi:

CHESLEREAN IOAN-ALEXANDRU	25.01.2016
BRĂNESCU SOFIA-ELENA	01.02.2016
ARICSAN CASIAN-VALENTIN	08.02.2016

Le dorim să crească sănătoşi alături de părinţii lor!

Date contact Primărie

Adresa: Primăria comunei Orlat, str. Avram Iancu nr. 202, cod postal 557170.
Telefoane Primăria Orlat: 0269/571104; 0269/571455;
Interioare:

Secretariat -	11;
Secretar -	12;
Impozite şi taxe (casierie) –	13;
Biroul Agricol -	17;
Contabilitate -	16;
Serviciul Public Voluntar pt. Situaţii de Urgenţă -	17;
Viceprimar -	15;
Stare civilă –	14;
Asistenţă socială -	14;
Serviciul Public Comunitar Local de Evidenţă a Persoanelor -	14.

Fax: 0269/571104; 0269/571455

PENTRU DEFECŢIUNI LA REŢELE ENERGIE ELECTRICĂ SAU GAZ VĂ RUGĂM SĂ APELAŢI NUMERELE DE TELEFON DE MAI JOS

TEL.GRATUIT ELECTRICA 0800801929
TEL.GRATUIT EON GAZ 0800800928

Site web : www.primariaorlat.ro

E-mail: primariaorlat@yahoo.com

Cetăţenii comunei Orlat care doresc să publice anunţuri de vânzări, cumpărări, prestări servicii ş.a. în ziarul Orlat INFO pot depune aceste anunţuri la sediul Primăriei.

ORLAT info
PUBLICAŢIE DE INFORMAŢIE LOCALĂ FONDATĂ DE PRIMĂRIA ŞI CONSILIUL LOCAL ORLAT şi editată cu sprijinul ziarului TRIBUNA

Fondator: primar Aurel Gâţă şi Consiliul Local Orlat
Administraţie: referent Tamara Cânean
Tiparul executat la TIPOTRIB Sibiu

rosu galben albastru negru